

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
GŁÓWNA KWATERA HARCERZY
WYDZIAŁ WĘDROWNIKÓW

00-589 Warszawa, ul. Litewska 11/13
tel./fax (22) 629-12-39, e-mail: gkh@zhr.pl

Instrukcja Szyszek Wędrowniczych

zatwierdzona rozkazem Naczelnika Harcerzy ZHR l. 11/14 z dn. 17.08.2014 r.

1. Zasady wstępne:

- 1.1 Regulamin Szyszek Wędrowniczych ustanowiony jest przez Wydział Wędrowniczy, Organizacji Harcerzy Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej w oparciu o funkcjonujący Regulamin Wędrowników i Szczebli Wędrowniczych Głównej Kwatery Harcerzy ZHPpgk w Londynie.
- 1.2 Celem wprowadzenia Szyszek Wędrowniczych jest zachęcenie wędrowników do poznawania piękna naszego kraju, jego historii, współczesnego dorobku oraz uprawiania wędrówek (zarówno pieszych, górskich, czy w postaci innej formy turystyki – rowerowej, kajakowej, konnej itp.), jako jednej z podstawowych form wędrowniczych, obok służby i wyczynu.
- 1.3 Zdobywanie Szyszek jest jednym z podstawowych czynników wychowawczych w zakresie samowychowania i samokształcenia wędrowników.
- 1.4 Szyszki reprezentują szczebel wyrobienia wędrowniczego i nie należy ich mylić ze stopniami harcerskimi, które stanowią zasadniczy program wychowania harcerskiego.
- 1.5 Regulamin wprowadza 3 rodzaje prób na Szyszki Wędrownicze:
 - Brązowa Szyszka
 - Srebrna Szyszka
 - Złota Szyszka
- 1.6 Oznaczenia:
 - **Szyszka Brązowa** – zapleciony rzemyk skórzany składający się z dwóch rzemieni o brązowej barwie, z lewej strony naramiennika wędrowniczego, od strony wszycia naramiennika do rękawa/ może zostać użyte dodatkowe oznaczenie w postaci oryginalnej szyszki noszonej w formie rozety – suwaka na chuście harcerskiej wykonanej samodzielnie przez wędrownika.
 - **Szyszka Srebrna** – jak Brązowa - z tym, że rzemyk na naramienniku wędrowniczym jest srebrny/ biały.
 - **Szyszka Złota** – jak Srebrna - z tym, że rzemyk na naramienniku wędrowniczym jest złoty/ żółty.
- 1.7 Szyszki Wędrownicze zdobywa się w kolejności poszczególnych rodzajów prób, po spełnieniu warunków wstępnych.
- 1.8 Szyszki Wędrownicze mogą zdobywać wędrownicy, którzy posiadają naramiennik wędrowniczy.
- 1.9 Szyszki Wędrownicze przyznawane przez Komendanta Złazu Wędrowników, a fakt ogłoszony jest rozkazem Naczelnika Harcerzy ZHR.

- 1.10 Z nadaniem Szyszki wiąże się właściwy obrzęd.
- 1.11 Próbę na Szyszkę Wędrowniczą można podjąć tylko i wyłącznie raz w roku na Złazie Wędrowników organizowanym przez Wydział Wędrowników. Próby na Złote Szyszki mogą być podejmowane poza Złazem – w uzgodnieniu z Wydziałem.
- 1.12. Wszystkie Szyszki Wędrownicze przyznane do chwili wejścia niniejszego regulaminu zachowują swoją wartość i mogą być noszone według wzorów obowiązujących uprzednio w drużynie.

2. Wymagania i warunki zdobycia Szyszek Wędrowniczych:

Brązowa Szyszka.

2.1 Warunki dopuszczenia do próby:

- a. Posiada przynajmniej 1 sprawność wędrowniczą (min. 3-gwiazdkowa) lub odznakę turystyki kwalifikowanej w stopniu brązowym.
- b. W ciągu ostatniego roku harcerskiego brał udział w jednej wędrowce z co najmniej 1 nocowaniem, której trasa wynosiła minimum 25 km. Pisemną relację z wędrowki wraz z dokumentacją fotograficzną prześle Komendzie Złazu Wędrowniczego wraz z zgłoszeniem na Złaz.
- c. Zapoznał się z higieną i techniką marszu.
- d. Posiada pełny ekwipunek polowy – odpowiedni sprzęt turystyczny

2.2 Program próby:

- a. Przejdzie w pełnym ekwipunku polowym trasę 24/36 km drogami bocznymi, leśnymi lub ścieżkami, pomiędzy wyznaczonymi punktami pośrednimi z jednym noclegiem pod namiotem i samodzielnym przygotowaniem posiłków albo przepłynię kajakiem trasę 30/60 km, lub przejedzie rowerem 110/180 km.
- b. Prowadzi dziennik marszu, zapisując czas, dystans, gdzie jest, co robi oraz ciekawsze spostrzeżenia i własne uwagi.
- c. Przeprowadzi dwa zwiady na trasie w wyznaczonych miejscowościach:
 - Zwiad historyczno-kulturalny:
 - Kiedy miejscowość powstała, okres świetności.
 - Sławni mieszkańcy w przeszłości.
 - Kościoły, zabytki historyczne, szkoły, instytucje, miejsca rozrywkowe i inne ciekawostki.
 - Wykona szkic/obrazek lub plan ważnego lub ciekawego budynku.
 - Zwiad ekonomiczno-społeczny:
 - Narysuje plan miejscowości.
 - Opiszę środki komunikacji.
 - Zajęcia mieszkańców, ilość i charakter.
 - Zakłady pracy, przemysł, warunki rozwoju.
 - Szpitale, poczta, policja.
 - Inne ciekawostki.

Tematyka powyższa może być podzielona, ze względów praktycznych, na kilka mniejszych zwiadów w różnych wyznaczonych miejscowościach. Zwiad należy przeprowadzać poprzez rozmowy z mieszkańcami lub z własnych obserwacji.

Srebrna Szyszka.

2.3 Warunki dopuszczenia do próby:

- a. Posiada przynajmniej 3 sprawności wędrownicze (min. 3-gwiazdkowe) w tym sprawność puszcząską lub odznakę turystyki kwalifikowanej w stopniu srebrnym.

- b. W ciągu ostatniego roku harcerskiego brał udział w biwaku wędrownym (minimum 5 dni), podczas którego pokonał trasę nie mniejszą niż 100 km. Pisemną relację z wędrowki wraz z dokumentacją fotograficzną prześle Komendzie Złazu Wędrowniczego wraz z zgłoszeniem na Złaz.
- c. Brał udział w innych spotkaniach wędrowniczych (złazy, zloty, kursy itp.).
- d. Posiada Brązową Szyszkę.

2.4 Program próby:

- a. Przejdzie w pełnym ekwipunku polowym trasę 36/54 km drogami bocznymi, leśnymi lub ścieżkami, pomiędzy wyznaczonymi punktami pośrednimi z dwoma noclegami pod namiotem i samodzielnym przygotowywaniem posiłków albo przepłynię kajakami 50/100 km, lub przejedzie rowerem 160/270 km.
- b. Prowadzi dziennik marszu, zapisując czas, dystans, gdzie jest, co robi oraz ciekawsze spostrzeżenia i własne uwagi.
- c. Przeprowadzi trzy zwiady na trasie w wyznaczonych miejscowościach:
 - Zwiad przyrodniczy:
 - Przedstawi opis z rysunkami napotkanych drzew, krzewów i kwiatów.
 - Opis i rysunki napotkanych owadów i ptaków.
 - Opis terenu.
 - Zwiad ekonomiczno-społeczny
 - Zwiad historyczny

Złota Szyszka.

2.5 Warunki dopuszczenia do próby:

- a. Posiada przynajmniej 5 sprawności wędrowniczych (min. 3-gwiazdkowe) w tym co najmniej 1 mistrzowską lub odznakę turystyki kwalifikowanej w stopniu złotym.
- b. Brał udział w 3 wyprawach/ wędrowkach wędrowniczych, w tym jednym z innymi drużynami Związku lub co najmniej chorągwi.
- c. Wziął udział, w co najmniej jednym obozie wędrownym (minimum 7 dni).
- d. Wziął udział, w co najmniej jednej wyprawie zagranicznej (minimum 7 dni). Pisemną relację z wyprawy wraz z dokumentacją fotograficzną prześle Komendzie Złazu Wędrowniczego
- e. Posiada Srebrną Szyszkę.

2.6 Program próby:

- a. Przejdzie w pełnym ekwipunku polowym trasę 54/76 km drogami bocznymi, leśnymi lub ścieżkami, pomiędzy wyznaczonymi punktami pośrednimi z trzema noclegami pod namiotem i gotowaniem posiłków. Część trasy powinna mieć miejsce w terenie trudnym, dzikim, np. górzystym.
- b. Prowadzi dziennik marszu, zapisując czas, dystans, gdzie jest, co robi oraz ciekawsze spostrzeżenia i własne uwagi.
- c. Przeprowadzi trzy zwiady na trasie w wyznaczonych miejscowościach:
 - Zwiad przyrodniczy
 - Zwiad ekonomiczno-społeczny
 - Zwiad historyczny

Zwiady na Złotą Szyszkę są bardziej obszerne mogą stanowić materiał do późniejszego przygotowania opracowania: folderu lub przewodnika turystycznego po danym terenie. Trasa na Złotą Szyszkę opracowywana jest indywidualnie przez każdy patrol wędrowników w uzgodnieniu z Komendą Złazu.

3.1 Wskazówki do przeprowadzania prób.

- 3.1 Ubiegający się o Szyszkę Wędrowniczą musi zdobyć odpowiednią liczbę sprawności wędrowniczych i musi wziąć udział w wyprawach, wędrowkach lub na innych podobnych spotkaniach wędrowników oraz wykazać pracę dla macierzystego środowiska harcerskiego.
Wędrownik powinien posiadać doświadczenie w wędrowaniu niczym podjąć się próby na odpowiedni stopień Szyszki.
- 3.2 Ważne, aby zdobywanie Szyszek mobilizowało wędrowników do pracy nad sobą i rozwijania swoich umiejętności. Wędrownik może zarazem zdobywać odznaki turystyki kwalifikowanej oraz inne uprawnienia – przewodnika lub przodownika turystyki. Zdobywanie odznak turystycznych nie jest wymogiem koniecznym do przystąpienia do próby – Wydział Wędrowników zachęca do stosowania ich, jako jednej z form pracy w drużynie wędrowników.
- 3.3 Próba na Szyszkę odbywa się w czasie wędrowki z biwakowaniem. Wędrowka musi się odbyć w gronie patrolu co najmniej 2-osobowego. Samodzielne wędrowanie przez indywidualnych wędrowników jest niedozwolone.
- 3.4 W czasie odbywania próby wędrownik przyrządza własne posiłki w warunkach biwakowych. Nie można korzystać z restauracji, kawiarni, barów itp.
- 3.5 Kopertę z trasą i instrukcjami otrzymuje patrol przed próbą z poleceniem otworzenia jej w odpowiednim czasie i miejscu.
- 3.6 Ważne, aby wędrowka w ramach próby na Szyszkę, a także samo przystąpienie do próby miało dla wędrownika charakter przygody i wyzwania.
- 3.7 Ważne jest, aby próba miała w swoim przebiegu element wyczynu (może to być zarówno wyczyn fizyczny, jak intelektualny) oraz służby (np. dla mieszkańców terenów odwiedzanych).
- 3.8 Należy zadbać, aby próba miała charakter refleksji nad swoim zachowaniem i pojawił się aspekt duchowości. Próba powinna łączyć się również z puszczaństwem. Trasy powinny być przeprowadzone po ścieżkach polnych lub leśnych, ewentualnie szlakach turystycznych, jednak z dala od ruchliwych tras i skupisk ludzkich.
- 3.9 Zdobywanie Szyszki powinno skłaniać wędrowników do poznania terenu przez który wędrują – mają temu służyć przeprowadzane zwiady na trasie wędrowki. Wędrownik powinien poznać również szerzej historię, geografę, przyrodę odwiedzanego regionu przez który przebiega trasa.
- 3.10 Po odbytej wędrowce, dziennik marszu i zwiady muszą być przekazane Komendantowi Złazu Wędrowników.
- 3.11 Na podstawie pomyślnie odbytej próby i przedłożonej dokumentacji wędrowki Szyszki Wędrownicze przyznaje Komendant Złazu Wędrowników. Fakt ten ogłoszony jest rozkazem Naczelnika Harcerzy. Przyznaniu Szyszek towarzyszy odpowiedni obrzęd. Rejestr wędrowników posiadających Szyszki prowadzony jest przez Kapitułę Złazu Wędrowników.
- 3.12 Szyszki stanowią rodzaj sprawdzianu wyrobienia wędrowniczego różnych środowisk wędrowniczych w Polsce. Mają charakter indywidualnej kategoryzacji wędrowników. Organizacja prób na Szyszki realizowana na Złazie Wędrowników organizowanym przez Wydział Wędrowników stwarza okazję do wspólnego spotkania i integracji wędrowników z całej Polski.
- 3.13 Próbę na Szyszkę Wędrowniczą można podjąć tylko i wyłącznie na Złazie Wędrowników organizowanym corocznie przez Wydział Wędrowników. Próby na Złote Szyszki mogą być podejmowane poza Złazem – w uzgodnieniu z Wydziałem, lecz przyznawane są każdorazowo podczas Złazu Wędrowników.
- 3.14 W Komendzie Złazu mogą pełnić funkcję tylko osoby posiadające Złotą Szyszkę.

3.15 Zasadniczo wędrówkę odbywa się pieszo. Wydział Wędrowników może wprowadzić pewne modyfikacje w programie prób, jeżeli wędrówka odbywa się kajakami, rowerami, konno, na nartach itp. Próba na Złotą Szyszkę powinna się odbyć tylko pieszo w terenie górzystym.

3.16 Sprawy sporne i nieuregulowane niniejszym regulaminem rozstrzyga Kierownik Wydziału Wędrowników.

Załącznik

Wzór oznaczeń Szyszek Wędrowniczych

